

Posudek oponenta bakalářské práce Barbory Svátové « Le topos de la ville de Prague dans l'œuvre des surréalistes français choisis » předkládané v roce 2023 na Ústavu románských studií

Celkové zhodnocení bakalářské práce

Předložená práce se zaměřuje na literární díla francouzských surrealistů inspirovaných Prahou. Cílem této práce je na základě literárních analýz vytvořit obraz Prahy jakožto literárního toposu. Autorka práce chce takto zdůraznit, jak tito básníci reflektovali franko-českou spolupráci či jejich přátelství v poezii. Oceňuji výběr tématu práce, který je po všech stránkách náročný a zároveň ale velice zajímavý pro literární badatele jak z francouzského prostředí – jelikož je práce psaná francouzsky, tak z českého prostředí, protože je zaměřena na literární Prahu. Problémem tohoto tématu je však velice úzký výběr možné primární literatury a pak fakt, že se jedná o autory, kteří byli a jsou intenzivně studováni, tudíž najít něco objevného se jeví dosti náročné.

Hned na začátku chci ale ocenit, že práce Barbory Svátové má poměrně širokou sekundární literaturu, která je očividně načtena, pochopena a jasně použita. Samotná teoretická část je velice dobře opřena o Curtiuse, Bachelarda, Lotmana, ale také např. českou literární teoretičku a spisovatelku Hodrovou. Nově nabyté znalosti dokázala bakalantka aplikovat na svou práci, poměrně jasně tak předvedla svou schopnost pracovat se sekundární literaturou. První část, teoretický úvod a jeho šířka a hloubka jasně dokazuje autorčino pochopení sekundární literatury. Také musím ocenit, že si autorka práce v závěru uvědomuje, jak by práce mohla být rozšířena, a otevřela si tak badatelské směry své další akademické práce.

Připomínky k bakalářské práci

Až na několik překlepů (např. des différents interprétations, str. 8, puis qu'il est..., str. 21, au le topos, str. 31, État de Tchecoslovaque, nous nous proposer, str. 32) je práce napsána kultivovanou francouzštinou. Najdou se tam i typografické nejasnosti, kterých je třeba se vyvarovat, např. na str. 24 se najednou nachází slovo exotiques v kurzívě, stejně tak slovo théâtre nebo discours de l'éphémère (str. 33) či lieu de transcendance (str. 38). Není úplně jisté proč. Ještě co se týče jazyka, pro další akademické práce bych autorce doporučil vyhnout se těžko významově uchopitelným či emočně zabarveným adjektivům jako « intenses » (str. 8), « bonnes » (str. 25) či významově vyprázdněným adverbiiám jako « très » (str. 15, 21). Stejně tak bych nahrazoval slovní spojení jako aucune once d'espoir za neutrálnější.

V práci autorka také pracuje s nepodloženými tvrzeními, např. « Lorsque Guillaume Apollinaire fait son arrivée à la gare centrale de Bohême au printemps 1902, il ne se doute pas que quelques années plus tard, sa visite deviendra un point commun auquel les artistes d'avant-garde tchèques et français feront référence » (str. 20). Jak autorka ví, že si tím byl Apollinaire jist? Tato tvrzení působící bez referencí jako výkřiky do tmy snižují kvalitu práce.

U literárních analýz je nezbytné se pro příště vyhnout tzv. dojmologii. V analýzách, hlavně básnických textů, je třeba navrhnout vícero možností interpretace a nejenom se upnout k jedné možnosti. Např. autorčino vysvětlení verše *et le son bleu comme l'alcool* jako obrazu absintu, který je typicky zelený, se jeví jako prvoplánové a naivní. V dalších pracích autorce doporučuji nezakládat svá tvrzení na banálnostech. Je třeba analýzy prohloubit a tázat se nejenom po významu obrazu, který nám verš dává, ale zabývat se také jazykem, který básník používá, jako je např. ohýbání syntaxe nebo třeba vědomé narušování logických významů slovních spojení.

Stejně tak není možné na základě analýz básní interpretovat např. pocity básníka: *Tel « La cétoine qui dort dans le cœur de la rose »* (v. 98), *le poète s'y sent vraisemblablement à l'aise*. Poezie přece není osobním deníkem autora, ani autobiografickým dílem. A s tím se pojí i další výtky týkající se položených otázek. Jednu konkrétně autorka definuje v závěru: *dans quelle mesure cette amitié se reflète-t-elle dans les textes sélectionnés ?* Tento typ otázek se dle mé úvahy nedá označit za badatelské/vědecké, protože právě implikují propojení mezi autorem a lyrickým subjektem, které primárně pro literární vědce neexistuje. Stejně tak v odpovědi na otázku týkající se *le reflet des changements politiques et sociaux dans les œuvres littéraires* autorka pouze konstatuje, ale nic nevyvozuje. Takto čistě deskriptivní (ne)problematika tématu by neměla být základem např. magisterské práce.

Případné dotazy k obhajobě

Nemohu nepoložit tuto otázku: ve větě z úvodu: « Parallèlement, certains écrivains tchèques se sont inspirés des mouvements artistiques « français » tels que le surréalisme, adaptant ces influences à leur propre expression artistique » (str. 7) je používáno slovo *français* v uvozovkách. Jak pomocí nich mění autorka význam tohoto adjektiva? Proč je používá? Stejná otázka platí i pro např. « *dénominateur commun* » (str. 7), « *mondes imaginaires* » (str. 10), « *mythe* » (str. 11), « *répertoire* », « *l'errance* » (str. 15), v prvním odstavci podkapitoly 2.4. se vyskytuje hned několik slov a slovních spojení v uvozovkách, « *une vue panoramique* » (str. 17), « *le mythe de Prague* » (str. 18), « *carrefour* » a « *fusion* » (str. 20), « *vertical* » (str. 27), « *rencontre* » (str. 28), « *coin* » (str. 31), « *insoumis* » (str. 38) atd. S tím se pojí následující

problém ve větě : Le même vent qui a soufflé sur Prague venant « de l'ouest et de Paris » et qui a inspiré les artistes tchèques, apporte aujourd'hui un message triste d'oubli. Není najednou jasné, je-li slovní spojení v uvozovkách citace z básně nebo ne.

Nepoložila si při svých velice konkrétních analýzách bakalantka otázku, jestli se opravdu jedná o surrealistické básně ? Neprokázaly vlastně analýzy, že tyto básně vlastně nereflktují manifesty surrealismu ? Nemyslí si autorka, že by bylo třeba práci přejmenovat? Protože po jejím přečtení čtenářova představa o analýzách surrealistických básní není saturována.

Není mi moc jasné, proč se v části Annexe neobjevují texty Guillaumea Apollinaira a Andrého Bretona, o které se autorka ve své práci také opírá. Není tedy úplně jisté, co mají vybrané básně v části Annexe představovat, studovaný korpus textů či spíše primární zdroje?

Závěr

Barbora Svátová si pro svou závěrečnou práci vybrala náročné téma, kterého se bohužel zhostila se spíše nejasnou vizí. Předložená práce však i tak odpovídá kvalitou bakalářské práci. Předloženou bakalářskou práci **doporučuji k obhajobě**. Navrhuji hodnocení **velmi dobře**. Při obhajobě však bude samozřejmě nutné odpovědět na otázky mé a školitele.

17. 8. 2023

Mgr. Vojtěch Šarše, Ph.D.